

Fælles udspil om brændefyring

Mulige indsatser til reduktion af
partikeludledning og gener fra brændefyring

Juli 2014

Forskerne har deltaget i arbejdsgruppen som enkeltpersoner. De repræsenterer ikke deres respektive institutioner i gruppens arbejde og i dette udspil.

1. INDLEDNING – BAGGRUND FOR UDSPIL

Foreningen af Danske Leverandører af Pejse og Brændeovne (DAPO) har taget initiativ til en række faglige rundbordsmøder med organisationer og forskere om eksisterende problemer med partikeludledning fra brændefyring samt mulige indsatser, der kan medvirke til at reducere udledningen.

Gruppen af organisationer og forskere har bestået af følgende deltagere:

- Seniorrådgiver Helge Rørdam Olesen, Aarhus Universitet
- Seniorforsker Ole Michael Jensen, Statens Byggeforskningsinstitut
- Professor Torben Sigsgaard, Aarhus Universitet
- Direktør Thorkild Kjær, Astma-Allergi Danmark
- Seniorrådgiver Kåre Press-Kristensen, Det Økologiske Råd
- Skorstensfejermester Henrik B. Jensen, formand for Skorstensfejerlaugets Miljøudvalg
- Sekretariatsleder Kjeld Vang, DAPO

Videnschef Torben Chrintz fra Concito har endvidere deltaget i det første møde, men har ikke medvirket i de møder, hvor de konkrete elementer i udspillet har været drøftet.

Deltagerne i arbejdsgruppen har været samlet til tre rundbordsmøder i perioden oktober 2013 til juni 2014. Med afsæt i de tre møder har gruppen udarbejdet dette udspil til en række konkrete indsatser, som gruppen vurderer, kan medvirke til at reducere partikeludledningen fra brændefyring.

Arbejdsgruppens ambition er, at det fælles udspil kan bruges af myndigheder og politikere ved fremtidige drøftelser om potentielle indsatser i forhold til fyring fra brændeovne, brændekedler mv. Gruppen håber, at de konkrete forslag og tiltag i dokumentet kan medvirke til at kvalificere den fremtidige politiske debat på området.

Udspillet består af tre dele:

1. En beskrivelse af grundlæggende præmisser for det samlede materiale, herunder afgrænsning i forhold til bredere miljø-, klima- og energipolitiske temaer.
2. En gennemgang og beskrivelse af en række konkrete indsatser, som gruppen vurderer, kan medvirke til at reducere partikeludledningen fra brændeovne.
3. En beskrivelse af andre forslag, der har været drøftet i gruppen, men som gruppen ikke samlet kan opnå bred enighed om. Forslagene kan også indgå i fremtidige politiske drøftelser.

2. AFGRÆNSNING – FOKUS PÅ BRÆNDEFYRING OG PARTIKELUDLEDNING

Fyring fra brændeovne, brændekedler og andre fyringsenheder indgår i dag i danskernes energiforsyning i meget varieret omfang. I visse områder uden anden energiforsyning, bl.a. i en del sommerhuse, bruges brændefyring jævnligt uden for sommertiden. En del boligejere – typisk uden for byområder – bruger brændefyring som fast opvarmning, bl.a. fordi de har adgang til billigt brænde. Men de fleste brændeovneejere bruger formentlig deres brændeovn til hyggefyre, supplerende opvarmning om vinteren eller som egentlig opvarmning i løbet af foråret og efteråret.

Der knytter sig en bred vifte af energi-, klima- og miljøpolitiske spørgsmål til udviklingen i den danske energiforsyning, bl.a. i forhold til afgifter, klimamålsætninger, forsyningsspørgsmål, forurening mv. Det vil være meget omfattende at analysere og vurdere spørgsmålet om brændefyring i en så bred kontekst. Og det ville gøre det fælles udspil mindre konkret og operationelt.

Arbejdsgruppen har derfor valgt at afgrænse indholdet i det fælles udspil til konkrete indsatser og tiltag, der kan medvirke til at begrænse partikeludledningen fra brændefyring.

Der mangler i høj grad aktuel viden om omfanget af den eksisterende partikeludledning fra brændeovne, brændekedler mv. Usikkerheden knytter sig til antallet af ovne, kedler og andre fyringsenheder samt til deres alder og tilstand, udledningen i praksis fra den enkelte enhed, det samlede forbrug og den geografiske spredning af gener og udledning. Hertil kommer forskellige sundhedsrelaterede spørgsmål.

Arbejdsgruppen er imidlertid enig om, at partikeludledning fra brændeovne i dag udgør et så betydende miljøproblem, at der er behov for at udvikle og drøfte konstruktive løsninger. Et af forslagene er netop at styrke videns- og datagrundlaget på området, så indsatser i det fremadrettede kan baseres på endnu mere præcis viden om forbruget.

3. KONKRETE UDSPIL TIL INDSATSER

I dette afsnit gennemgår og beskriver arbejdsgruppen en række konkrete tiltag, som gruppen vurderer, kan medvirke til dels at reducere partikeludledningen i forbindelse med brændefyring mv., dels kan hjælpe kommunerne med at løse lokale problemer og konflikter om gener fra brændefyring.

Det er svært at vurdere, hvor stor betydning de enkelte forslag vil have i forhold til at reducere partikeludledning og gener fra brændefyring. Derfor er forslagene ikke prioriteret. Til gengæld er forslagene samlet i relevante temaer.

Tiltag vedrørende brændsel og anden fyring

Forslag 1

Forbud mod at fyre med kul og petrokoks i fastbrændselsanlæg

Forskellige kul- og koksprodukter kan i dag købes rimelig billigt i Tyskland og bruges derfor af en del brændeovnsbrugere, bl.a. fordi produkterne bruges ved fyring hen over natten. Kul og koks, herunder energikoks (også kaldet petrokoks) er et biprodukt fra olieraffinering og er stærkt forurenende. Flere kommuner har i forskrifter fastsat forbud mod at fyre med kul og koks.

Der er allerede i dag forskellige restriktioner over for brug af petrokoks, dels igennem Svovlbekendtgørelsen¹, der fastsætter et maksimalt svovlindhold på 1% for petrokoks (petrokoks der sælg-

¹ Bekendtgørelse nr. 640 af 12. juni 2014 om svovlindholdet i faste og flydende brændstoffer.

es i Tyskland har dog ofte et svovlindhold på 1,3%), dels igennem Affaldsbekendtgørelsen², idet asken på grund af nikkelindholdet må betragtes som farligt affald, der skal bortskaffes som sådant.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der indføres et forbud mod kul og koks, alternativt stilles krav i Brændeovnsbekendtgørelsen om, at fastbrændselsanlægget skal være godkendt til fyring med petrokoks, kul o.l. faste fossile brændsler, hvis sådanne brændsler benyttes.

Forslag 2

Standardiseret kvalitetsmærkning for brænde og briketter

Brænde og briketter sælges i dag fra en stribe udsalgssteder, bl.a. byggemarkeder, forhandlere af brændeovne, tankstationer, supermarkeder mv. Brændet markedsføres med en række forskellige betegnelser, bl.a. "Ovntørret brænde", "Ovnklart brænde" mv. Det er ikke altid retvisende i forhold til, hvornår brændet er klar til anvendelse. Eksempelvis er en del ovntørret brænde kun tørt i det yderste lag, mens det er alt for vådt indvendigt. Samtidig er der stor kvalitetsforskel på briketter i forhold til forbrænding og udledning. Det er i dag svært for forbrugerne at vurdere kvaliteten.

Kvaliteten af brænde og briketter spiller imidlertid en meget stor rolle for udnyttelsen af træet og for partikeludledningen. Der er behov for at vejlede forbrugerne bedre om kvaliteten af brænde og briketter. Og det vil være hensigtsmæssigt at få fjernet de dårligste kvaliteter fra markedet.

Derfor anbefaler arbejdsgruppen, at der etableres en standardiseret kvalitetsmærkning af brænde og briketter som en vejledning til forbrugerne. Der eksisterer i dag en række standarder om kvalitetskrav til fast biobrændsel, som det vil være nærliggende at tage udgangspunkt i.³

Tiltag vedrørende værktøjer og støtte til kommuner

Forslag 3

Kommunale retningslinjer for anvendelse af brændeovne, brændekedler mv.

² Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald.

³ Generelle krav: <http://webshop.ds.dk/da-dk/standard/ds-en-iso-17225-12014>

Kvalitetsklassificeret træpiller: <http://webshop.ds.dk/da-dk/standard/ds-en-iso-17225-22014>

Kvalitetsklassificeret træbriketter: <http://webshop.ds.dk/da-dk/standard/ds-en-iso-17225-32014>

Kvalitetsklassificeret træflis: <http://webshop.ds.dk/da-dk/standard/ds-en-iso-17225-42014>

Kvalitetsklassificeret brænde: <http://webshop.ds.dk/da-dk/standard/ds-en-iso-17225-52014>

Kvalitetsklassificeret ikke-træholdige brændselspiller: <http://webshop.ds.dk/da-dk/standard/ds-en-iso-17225-62014>

Kvalitetsklassificeret ikke-træholdige briketter: <http://webshop.ds.dk/da-dk/standard/27-190-biologiske-kilder-og-alternative-energikilder/ds-en-iso-17225-72014>

En række kommuner, bl.a. Hvidovre, Greve, Sønderborg og Lejre kommune, har udarbejdet egne kommunale forskrifter for brug af fastbrændselsovne. Forskrifterne dækker brug af brændeovne, brændekedler mv. i boligområder og fastsætter regler for brændetyper, korrekt opbevaring af brænde, optænding og anvendelse, forbud mod fyring om natten mv. Efter forskrifterne fastsættes der også bødestraf for overtrædelse af en række forhold i forskrifterne. Forskrifterne er meget ensartede.

Arbejdsgruppen anbefaler, at Miljøstyrelsen sammen med Kommunernes Landsforening udarbejder et fælles sæt af retningslinjer for fyring i brændeovne, brændekedler mv.

Regelsættet bør gælde i alle landets kommuner og vil udgøre en central del af en 'kommunal værktøjskasse' som støtte til kommunernes udmøntning og fortolkning af § 17 i den kommende Brændeovnsbekendtgørelsen. Udarbejdelse af fælles kommunale retningslinjer kan naturligt tage afsæt i flere af de kommunale forskrifter på området.

Forslag 4

Fælleskommunale brændefyringsnævn til afgørelse af tvister i kommunale klagesager

Klager over brændefyring i boligområder kan ofte være svære at afgøre, herunder fastlægge, hvor alvorlige generne reelt er, og hvad de skyldes. I sådanne tilfælde hænder det, at kommuner anmoder en lokal skorstensfejer om en vurdering af eventuelle gener og udledning af røg for at få en uvil dig vurdering. Det kan ofte være en god måde at afslutte en klagesag eller en nabotvist om brænde røg på.

Som led i en 'kommunal værktøjskasse' kan det være hensigtsmæssigt med en formel ordning, der giver en entydig proces i den her type af klagesager. Det kender man f.eks. fra Hegnsyn, der efter Hegnsloven er udpegede nævn med tre personer, hvoraf mindst en er fagligt kvalificeret på området. Hegnsyn er beskikkede af kommunalbestyrelsen.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der oprettes en række fælleskommunale nævn, der på samme måde tager stilling til kommunale klager om brændefyring mv.

Der er næppe behov for et nævn i hver kommune som med Hegnsyn. I stedet kan man forestille sig flere fælleskommunale nævn, oprettet med inspiration fra modellen med Hegnsyn, f.eks. med en autoriseret skorstensfejermester, en repræsentant fra en patientforening og evt. en lægperson. Som med Hegnsyn kan klagesager finansieres af de involverede parter.

Tiltag vedrørende ejerskifte og plan for udskiftning af brændeovne

Forslag 5

Miljøattest for brændeovne ved ejerskifte af boliger

Det er i dag lovpligtigt for sælger at udarbejde Energimærkning i forbindelse med salg af huse og ejerlejligheder³. En Energimærkning er en vurdering af boligens energimæssige tilstand, som dels synliggør bygningens energiforbrug, dels giver et overblik over energimæssige forbedringer, der er rentable at gennemføre. I visse tilfælde kan brændeovnen indgå i vurderingen, hvis den spiller en afgørende rolle for husets energiforsyning. Det gælder imidlertid ikke i de fleste bolighandler.

Flere skorstensfejere oplever, at huskøbere af og til ønsker en faglig vurdering af brændeovnen, skorstenen mv. som eventuelt grundlag for en forhandling mellem sælger og køber. Ejerskifte er generelt et godt tidspunkt for en samlet miljøvurdering af, om ældre brændeovne, brændekedler mv. kan leve op til kravene i den nye Brændeovnsbekendtgørelse.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der udvikles en miljøattest for brændeovne, brændekedler mv., der kan anvendes af sælgere og/eller købere i forbindelse med ejerskifte for at vurdere fyringsenhedens miljøprofil i forhold til kravene i Brændeovnsbekendtgørelsen.

Miljøattesten bør udover en faglig vurdering af fyringsenheden også indeholde konkrete anbefalinger til f.eks. efterisolering af skorsten, evt. udskiftning af brændeovn, brændekedel eller anden tilpasning af fyringsenheden. Miljøattesten kan bestilles af sælger eller køber, og der kan evt. laves en ordning med delt finansiering af udgifterne til attesten.

Forslag 6

Samlet plan for gradvis udskiftning af ældre brændeovne og brændekedler

En ny Brændeovnsbekendtgørelse forventes at træde i kraft meget snart. Heri stilles skærpede emissionskrav til nyere brændeovne, brændekedler mv. (fra 2008 og frem). Nye ovne lever generelt op til kravene i bekendtgørelsen. Derfor vil det nye regelsæt kun i begrænset omfang medvirke til at reducere partikeludledningen fra brændefyring, og bekendtgørelsen vil ikke løse problemet med de mange ældre ovne og kedler, der har en dårlig forbrænding og høj partikeludledning.

Flere deltagere i arbejdsgruppen har endvidere påpeget, at der i dag er store problemer rundt om i landet med tusindvis af ældre brændekedler, der er stærkt forurenende. Samtidig bruges kedlerne også langt mere systematisk til primær energiforsyning – i forhold til brændeovne. Arbejdsgruppen lægger derfor vægt på, at eventuelle tiltag på det her område også målrettes ældre brændekedler.

Tyskland har vedtaget en ordning, hvor ældre brændeovne, brændekedler mv. gradvist bringes i overensstemmelse med nye tyske emissionskrav eller udskiftes med nye fyringsenheder, der lever op til kravene. Den tyske ordning blev vedtaget i 2010 og har i de første år handlet om at inspicere og tidsfastsætte fyringsenhederne til at indgå i ordningen. De tyske myndigheder er nu gået i gang med den gradvise tilpasning og udskiftning.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der udarbejdes en samlet plan, der over en årrække bringer den danske bestand af brændeovne, brændekedler mv. fra før 2008 i overensstemmelse med kravene i den nye Brændeovnsbekendtgørelse. Der fastlægges en gradvis indfasning af ordningen, så de ældste ovne, kedler mv. først bringes i overensstemmelse med gældende krav eller udskiftes med nye ovne mv.

³ Bekendtgørelse nr. 636 af 19. Juni 2012 af lov om fremme af energibesparelser i bygninger.

Det vil være hensigtsmæssigt at indarbejde en dispensation for ovne, kedler mv., der kun bruges i begrænset omfang, da miljøgevinsten ved at udskifte eller udfase de fyringsenheder er minimal. Samtidig er det oplagt at undtage historiske og unikke fyringsenheder.

Det er vigtigt, at de relevante faglige kompetencer som Teknologisk Institut, Statens Byggeforskningsinstitut, Skorstensfejerlauget m.fl. inddrages i udformningen af den samlede plan og de enkelte undtagelsesbestemmelser.

Forslag 7

Kursus til brændeovnsbrugere ved nyinstallation eller indflytning i bolig med eksisterende brændeovn, brændekedel mv.

Mange brugere af brændeovne, brændekedler mv. fyrer med forkert eller for vådt brænde, tænder forkert op, holder fyringen i gang hen over natten mv. Det gælder også erfarne brugere. Derfor kan bedre viden om korrekt fyring spille en meget afgørende rolle for at forbedre forbrændingen samt reducere partikeludledning og gener ved brændefyring.

I Tyskland har myndighederne taget konsekvensen af det og har i forbindelse med et nyt regelsæt fastsat et obligatorisk krav om, at brugeren inden for et år skal søge rådgivning i forbindelse med nyinstallation samt ved overtagelse af boliger med et eksisterende fyringsanlæg. I Danmark skal brugere af brændeovne mv. mindst en gang om året have besøg af en autoriseret skorstensfejer for at tilse skorstenen. Og skorstensfejeren skal godkende alle nyinstallationer. Det er oplagt at udnytte de besøg til at uddanne brugerne bedre i korrekt brændefyring.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der indføres et krav om, at boligejere med brændeovne, brændekedler mv. skal have et kort kursus om korrekt brændefyring første gang, de får besøg af en skorstensfejer efter nyinstallationer eller ved indflytning i boliger med et eksisterende fyringsanlæg.

Det vil være naturligt, at der udstedes et fyringsdiplom til brændeovnsbrugeren. Kurset betales særskilt af brugeren.

Tiltag vedrørende dataindsamling, viden og brugerinformation

Forslag 8

Systematisk indberetning af viden om godkendte brændeovne og brændekedler

Skorstensfejerne har i dag en stor viden om den eksisterende bestand af brændeovne, brændekedler mv. Fyringsenhederne skal efter reglerne jævnlige tilses, og skorstenen fejles. Det betyder, at de enkelte skorstensfejere i dag har en forholdsvis stor viden om alder, tilstand, funktionalitet mv. for mange af de tusindvis af brændeovne rundt om i landet. Problemet er, at den viden ikke i dag er

centralt registreret. En mere central registrering vil give værdifuld viden til brug i forbindelse med vurdering af nye indsatser på området.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der udvikles et fælles elektronisk indberetningssystem med de relevante oplysninger om eksisterende brændeovne.

Det vil være nærliggende, at Miljøstyrelsen sammen med relevante parter på området fastlægger kriterier i en fælles indberetning samt aftaler de nærmere omstændigheder for administration af indberetningen med Skorstensfejerlauget.

Forslag 9

Partnerskab om fælles informationsportal vedrørende brændeovne

Den seneste viden om brændeovne, brændefyring, regulering og nye undersøgelser er i dag ikke let tilgængelig for hverken borgere, kommuner eller andre. Viden er i dag spredt på en række forskellige organisationers, forskningsinstitutioners og myndigheders hjemmesider. Det er u hensigtsmæssigt, fordi det sjældent giver et fælles afsæt for kommuner, brændeovnsbrugere og professionelle på området.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der etableres et partnerskab med relevante styrelser, forskningsinstitutioner, KL, NGO'er og organisationer om etablering af et samlet forum inden for området brændefyring.

Miljøstyrelsen bør være initiativtager og nøgleaktør i partnerskabet. Det bærende element i partnerskabet er en webportal med overblik over relevante informationer om brændefyring og miljø, herunder nye forskningsresultater, undersøgelser, lovgivning, rådgivning mv. Partnerskabet kan også tage et fælles ansvar for seminarer, konferencer etc.

Forslag 10

Etablering af forskningspulje om Bedre Brændefyring

Der arbejdes i dag målrettet med forskning og udvikling inden for nye teknologier. Og de danske producenter er her blandt de førende i verden. Men der mangler i dag en del viden om konsekvenserne af forskellige former for fyring, forskellene i partikeludledning ved ældre og nyere ovne, værdien af korrekt optænding og fyring i forhold til forbrænding og partikeludledning samt en række andre spørgsmål. Det er spørgsmål, som det er relevant at undersøge yderligere, bl.a. i forlængelse af mere viden om den eksisterende bestand af brændeovne.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der, eventuelt som led i det ovennævnte partnerskab, etableres en forskningspulje, hvor der løbende drøftes og formuleres behov for ny viden og nye forskningsresultater.

Behovet for ny viden og nye forskningsresultater kan samtidig indgå systematisk i seminarer, konferencer mv. som led i partnerskabet.

Tiltag vedrørende energimærkning

Forslag 11

Energimærkning af brændeovne mv.

Energimærkning er kendt fra hårde hvidevarer, biler og ejendomme. I alle tilfælde er disse ordninger indført for at sætte fokus på energiforbruget, dvs. fremme salget af de mest energieffektive produkter, biler og huse. Ordningerne har vist sig særdeles effektive, idet de på rimelig kort tid kan flytte markedet i retning af de mest energieffektive produkter. På bilmarkedet har det f.eks. betydet et stort mersalg af minibiler, og på ejendomsmarkedet har det medført, at ejendomme med de bedste energimærker er steget i værdi, mens ejendomme med de dårligste energimærker er faldet i værdi.

Når det på tilsvarende vis giver god mening at energimærke brændeovne, skyldes det, at høj energieffektivitet generelt er forbundet med lav partikelemission. Med mærket sendes der derved et signal om, at der er penge at spare på brændselsindkøb og dertil færre gener ved køb af A-mærkede brændeovne.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der indføres en mærkningsordning for nye brændeovne, helt tilsvarende ordningerne for hårde hvidevarer, biler og ejendomme, f.eks. mærkning på en skala fra A til G.

Det vil f.eks. give mulighed for, at svanemærkede brændeovne kan opnå Energimærke B, mens to-kammer ovne og ovne med automatisk luftregulering kan opnå Energimærke A. En oversigt fra f.eks. Teknologisk Institut kan samtidig redegøre for gamle brændeovnes placering på skalaen.

Energimærkning af brændeovne vil medvirke til en bedre vejledning for forbrugerne i forbindelse med udskiftning af brændeovne mv. Og det vil sætte større fokus på energieffektivitet og dermed besparelser på udgifter til brænde for de bedste ovne. Det kan medvirke til at fremme udskiftningen af gamle brændeovne.

4. ØVRIGE FORSLAG

Arbejdsgruppen har ved de tre rundbordsmøder også drøftet andre forslag, som det ikke har været muligt at nå helt til enighed om i gruppen. Nedenfor er beskrevet to forslag i forhold til afgift og skrotningspræmie, som trods uenighed og kommentarer kan give anledning til videre politiske drøftelser.

Udover en kort beskrivelse af forslagene er der efterfølgende også knyttet enkelte kommentarer til forslaget for at forstå baggrunden for, at der ikke har været fuld enighed om det enkelte forslag.

Forslag

Forbrugsbaseret afgift på brændeovne og andre fyringsenheder

Det Økologiske Råd (DØR) mener generelt, at brændefyring bør afgiftsreguleres som alle andre energikilder. Formålet er at minimere partikeludledningen fra brændefyring, så Danmark opnår en stor miljø- og sundhedsgevinst og kan leve op til det nye NEC-direktiv. DØR ønsker samtidig at reducere omfanget af privat brændefyring ved at sidestille brændefyring afgiftsmæssigt med anden energiforsyning. Endelig ønsker DØR at motivere brugere af brændeovne, kedler mv. til at udskifte de mest forurenende enheder med mere effektive og miljøvenlige brændeovne, brændekedler mv.

Forslaget indebærer, at der indføres en forbrugsbaseret afgift på brændefyring mv. som vi kender det fra elafgifter, varmeafgifter og vandafgifter. Afgiften differentieres i forhold til en inddeling af brændeovne og andre fyringsenheder i tre miljøklasser og i forhold til, om brændefyringen foregår på landet eller i byer med kollektiv varmforsyning. Forslaget omfatter derfor i alt seks afgiftsniveauer og betales i forhold til timeforbruget.

Forslaget betyder, at ikke-miljømærkede ovne placeres i miljøklassen "Stor forurening", mens Svanemærkede ovne og ovne, hvor producenten kan dokumentere, at de opfylder de tekniske krav til Svanemærket, placeres i miljøklassen "Middel forurening", mens træpilleovne, træpillefyr samt visse to-kammer brændeovne falder i miljøklassen "Lille forurening".

Efter forslaget registreres det årlige antal timer, fyringsenheden er i brug, i en plomberet termometer med en føler i skorstenen. DØR oplyser, at en sådan måler efter aftale med en teknologileverandør kan produceres i samme prisleje som en elmåler. Måleren registrerer det antal timer, temperaturen i skorstenen er over en vis grænse, dvs. det antal timer der fyres, hvilket sammen med ovnens miljøklasse afspejler forureningen. Afgiften dækker kun de eksternaliteter, som forureningen ifølge Miljøstyrelsen påfører samfundet, dvs. *forurenere betaler princippet*.

DØR har også konkrete forslag til afgiftsniveauer og indfasning. Det er ikke beskrevet yderligere her. Det afgørende for modellen er, at der er en klar forskel mellem miljøklasser samt by- og landzone med og uden kollektiv energiforsyning, bl.a. som et led i at påvirke brugernes adfærd.

Det samlede afgiftsforslag kan læses her:

http://www.ecocouncil.dk/component/docman/doc_download/1534-140404-braendefyring-afgiftsforslag-final

Kommentarer til forslaget:

Ole Michael Jensen vurderer ikke, at forslaget er helt gennemarbejdet, fordi det primært fokuserer på partikler afspejlet i opdelingen af ovne mv. i miljøklasser. Han vurderer imidlertid, at den del af forslaget, der omfatter en registrering af antallet af forbrugstimer via et termometer i skorstenen, vil være en god måde at opkræve en eventuel energiafgift på. Dele af forslaget er derfor efter hans opfattelse anvendeligt sammen med en energimærkning, jf. senere.

Helge Rørdam Olesen anfører, at forslaget om afgift kræver et politisk valg af virkemidler, som han som forsker ikke ønsker at gå nærmere ind i.

DAPO vurderer, at en afgift som foreslået ikke fører til den ønskede ændring af adfærd, og at det derfor er en teknisk og administrativ tung omvej til at få udskiftet gamle brændeovne, særligt når forslaget sammenlignes med en række af de øvrige forslag, der direkte vil sikre en miljøgevinst.

Skorstensfejerlauget mener ikke, at brændefyring som en CO₂ neutral og vedvarende energikilde skal belægges med afgift, og lauget henviser til, at planer om en forsyningssikkerhedsafgift er fjernet netop på grund af modstand mod en brændeafgift. Lauget fremhæver også, at diverse kampagner fra Miljøstyrelsen og Skorstensfejerlauget om udskiftning af gamle ovne samt korrekt fyring har vist gode resultater, og at man i stedet bør fortsætte de indsatser.

Torben Sigsgaard vurderer, at en afgift pr. brugstime, gradueret efter energi og miljøklasse, i lighed med afgiften på biler, vil kunne motivere brugerne til at fyre mindre i bedre ovne, og det er netop det, der er målet.

Thorkil Kjær støtter metoden om at få adgang til et samlet mål for antallet af forbrugstimer for den enkelte brændeovn. Det kan, f.eks. koblet med miljøklasser for den enkelte brændeovn, anvendes til at indføre en afgift på brug af brændeovne. Det er Astma-Allergi Danmark positive over for.

Forslag

Skrotningspræmie for udfasning af ældre brændeovne, brændekedler mv.

Miljøstyrelsen har tidligere overvejet mulighederne for at indføre en skrotningspræmie som led i at fremskynde en udfasning af de ældre brændeovne. Modellen med en skrotningspræmie kendes fra biler, oliefyr mv. Her er der generelt gode erfaringer. Meget afhænger imidlertid af præmiens størrelse i forhold til investeringen i en ny brændeovn, brændekedel mv.

Det kan på den ene side være svært at vurdere, hvor meget en skrotningspræmie præcist kan medvirke til at fremskynde en udfasning af de ældre brændeovne – i forhold til den udskiftning der i forvejen sker. Omvendt har en skrotningspræmie den fordel, at den på kort sigt kan skabe økonomiske incitamenter for boligejere til at udskifte deres brændeovn. Det kan medvirke til en kortsigtet miljøgevinst og fjerne nogle af de ældste og dårligste ovne fra markedet.

Forslaget indebærer, at miljømyndighederne i en given periode tilbyder danskerne en skrotningspræmie, hvis de udskifter deres brændeovn, brændekedel mv. med en moderne ovn, evt. en Svanemærket ovn. Her skal præmiens størrelse overvejes nøje i forhold til prisen på en ny ovn.

En skrotningspræmie kan medvirke til på kort sigt at skabe økonomiske incitamenter til at udskifte ældre brændeovne, der bruges jævnlige eller hyppigt. Derfor kan en skrotningspræmie evt. bruges som en ordning, der tilbydes brændeovnsbrugerne forud for implementering af en lovreguleret gradvis udskiftning.

Kommentarer til forslaget:

Helge Rørdam Olesen anfører, at forslaget om en skrotningspræmie på linje med forslaget om afgift kræver et politisk valg af virkemidler, som han som forsker ikke ønsker at gå nærmere ind i.

Det Økologiske Råd (DØR) kan kun støtte et forslag om en skrotningspræmie, hvis finansieringen af en sådan ordning tages fra afgifter på forurening fra brændefyring, så ressourcerne ikke tages fra de generelle skatteindtægter. Skatteyderne skal efter DØR's opfattelse ikke betale folks nye ovne. DØR understreger desuden, at skrotningspræmier er dyre, da præmien også gives til brugere, der alligevel har planer om at skifte til en ny ovn. Derfor er det sjældent et økonomisk effektivt virkemiddel.

Skorstensfejerlauget støtter forslaget og anbefaler, at en skrotningsordning anvendes forud for en lovreguleret plan for udfasning, fordi det vil fremskynde en udskiftning af de ældre anlæg og derved opnås en hurtigere miljøgevinst. Finansiering af en skrotningsordning er efter laugets opfattelse en politisk vurdering.